

10.11.2010

ELINTARVIKENEUVOTTELUKUNTA**Aika** 29.10.2010 klo 9.00-11.00**Paikka** Maa- ja metsätalousministeriö

Osallistujat	Niemi Veli-Mikko	puheenjohtaja
	Heiskanen Seppo	jäsen
	Hyysalo Katri	varajäsen
	Marniemi Annikka	jäsen
	Ovaskainen Marja-Leena	varajäsen
	Pesonen Susanna	jäsen
	Rajakangas Liisa	asiantuntija
	Räsänen Minna	jäsen
	Suojala Leena	jäsen
	Tammivuori Kristian	jäsen
	Voutilainen Pekka	jäsen
	Haikonen Anne	pääsihteeri

1 Kokouksen avaus

Neuvottelukunnan puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti osanottajat tervetulleiksi.

2 Työjärjestys

Hyväksyttiin esityslista kokouksen työjärjestykseksi.

3 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

4 Elintarvikelisiäaineet - tarua ja totta

Puheenjohtaja totesi, että keskustelu lisäaineiden turvallisuudesta ja käytön tarpeellisuudesta viriää aika ajoin. Viime aikoina asia on ollut taas esillä mm. ruokapolitiikkaa koskevasta valtioneuvoston selonteosta eduskunnassa käydyssä keskustelun yhteydessä.

Liisa Rajakangas/MMM kertoi lyhyesti lisäaineita koskevasta lainsäädännöstä, lisäaineiden turvallisuuden arvioinnista ja aineiden hyväksymisestä sekä käytön ehdoista ja merkinnöistä. Uudistettu lisäaineasetus (EY) N:o 1333/2008 tuli voimaan 20.1.2009. Rajakangas esitteli MMM:n ja Eviran internet-sivuilta löytyvää lisäaineita koskevaa aineistoa:

MMM:

<http://www.mmm.fi/fi/index/etusivu/elintarvikkeet/elintarvikeparanteet/lisaaineet.html>

Evira:

http://www.evira.fi/portal/fi/elintarvikkeet/tietoa_elintarvikkeista/koostumus/lisaaineet/

Lisäaineiden käytöstä elintarvikkeiden valmistuksessa on tarkat määräykset elintarvikelainsäädännössä. Lisäainelainsäädäntö on täysin harmonisoitu EU:n alueella. Ainoastaan lainsäädännössä hyväksytyjen lisäaineiden käyttö on sallittua. Jos jotain lisäainetta ei säädöksistä löydy, on sen käyttö elintarvikkeissa kielletty. Lisäaineiden turvallisuus arvioidaan kansainvälisissä riippumattomissa asiantuntijaryhmissä. Ennen hyväksymistä lisäaineet testataan kokein, joissa selvitetään aineiden myrkyllisiä vaikutuksia ja syöpävaarallisuutta. Turvallisuutta arvioidaan myös saantitutkimusten avulla. Kuluttaja saa tiedot elintarvikkeeseen käytetyistä lisäaineista elintarvikkeen pakkausmerkinnöistä.

Valmistus- ja lisäaineet on mainittu ainesosaluettelossa painon mukaan alenevassa järjestyksessä. Lisäaineet ilmoitetaan käyttötarkoitusta osoittavan ryhmänimen lisäksi lisäaineen nimellä tai numerotunnuksella, E-koodilla.

Todettiin, että kriittinen suhtautuminen lisäaineisiin on osittain johtanut siihen, että lisäaineita korvataan mm. erilaisilla uutteilla, joiden turvallisuuden arviointi on vaikeaa. Lisäaineiden turvallisuuden osalta Rajakangas totesi, että lisäaineasetuksen (EY) N:o 1333/2008 voimaantulon myötä kaikkien lisäaineiden turvallisuus arvioidaan uudelleen. Arviointi on aloitettu väreistä. Kysyttiin, onko lisäaineiden saantia selvitetty. Rajakangas totesi, että Evira on kartoittanut suomalaisten lisäaineiden saantia ja tutkimusten perusteella lisäaineiden saanti ei ole suomalaisella aikuisväestöllä kansanterveydellinen ongelma. Myös 13kk-6v ikäisillä lapsilla lisäaineiden saanti on keskimäärin kohtuullisella ja turvallisella tasolla. Lisäaineasetus (EY) N:o 1333/2008 edellyttää, että kansalaisten lisäaineiden saantia seurataan. Seuranta aloitetaan, kun EFSA on antanut sitä koskevat ohjeet.

Todettiin, että elintarviketeollisuus päättää lisäaineiden käytöstä ja vastaa siitä, että käyttö on lainsäädännön mukaista. Elintarviketarkastusviranomaiset valvovat lainsäädännön noudattamista. Kuluttaja tekee omat valintansa, mikä edellyttää riittäviä tietoja. Todettiin, että ainesosaluettelo on olennainen osa elintarvikkeen merkintöjä. Toisaalta kuluttaja tarvitsee myös laajempaa tietoa esimerkiksi erilaisten lisäaineiden käyttötarkoituksesta. Susanna Pesonen/Evira totesi, että Evira tulee tehostamaan lisäainelainsäädäntöä koskevaa koulutusta.

5 Kansallinen toiminta

Puheenjohtaja totesi, että uusi versio elintarvikelain muutoksesta on parhaillaan lausuntokierroksella. Luonnokseen sisältyy ehdotus pienteurastamojen ja riistan käsittelylaitosten lihantarkastuksen siirtäminen kunnilta joko Eviralle tai aluehallintovirastoille. Lisäksi esitetään, että pienteurastamojen ja riistan käsittelylaitosten lihantarkastusmaksuja kohtuullistetaan valtion budjettiin varattavalla määrärahalla. Luonnonvaraisen riistan lihantarkastus siirtyisi kokonaan riistan käsittelylaitoksiin ja teurastamoihin. Nykyiset ns. lahdivajat voisivat toimija kahden vuoden siirtymäkauden ajan. Pieniä määriä luonnonvaraisen hirvieläinten lihaa saisi toimittaa vähittäismyyntiin ilman lihantarkastusta.

Leena Suojala/MTK totesi, että lähiruoka on paljon esillä eri yhteyksissä. Suojalan mukaan lähiruoka-käsitteen merkitystä pitäisi miettiä.

Minna Räsänen/SEL totesi, että ns. makeisveroa koskeva ehdotus on herättänyt paljon keskustelua elintarviketeollisuuden puolella.

Susanna Pesonen/Evira kertoi tulossa olevasta venäläisten viranomaisten tarkastusmatkasta Suomeen. FVO järjestää alkuvuodesta 2011 Suomeen savustettuja kaloja koskevan mission.

Pesonen kertoi lisäksi listeriabakteerin aiheuttamista sairastumista, joita on suhteellisen paljon. THL ja Evira selvittävät tilannetta yhteistyössä ja ovat tiedottaneet asiasta. Annikka Marniemi/SKL piti tärkeänä, että kuluttajalla on riittävästi tietoa ruokamyrkytysten aiheuttajista sekä keinoista suojautua ruokamyrkytyksiltä. Todettiin, että tietoa löytyy sekä Eviran että Zoonosikeskuksen internet-sivuilta:
http://www.zoonosikeskus.fi/portal/fi/ruokamyrkytykset/ruokamyrkytysten_aiheuttajat/

Katri Hyysalo/TLAB kertoi, että tullilaboratoriossa valmistellaan parhaillaan vuoden 2011 valvontasuunnitelmaa. Siinä yhteydessä korostetaan riskiperusteisuuden huomioon ottamista. Parhaillaan selvitetään myös valvontamaksujen mahdollista porrastamista. Tulliliikityksessä selvitetään, olisiko Suomella mahdollisuus saada vastaava kansallisen

poikkeus kasvipöytäisten riskielintarvikkeiden ja rehujen valvontaa koskevan asetuksen (EY) N:o 669/2009 vaatimuksiin kuin Kyproksella ja Maltalla.

Marja-Leena Ovaskainen/THL kertoi, että imeväisten ja pikkulasten ruokintaa koskevas- ta aineistosta annetulla STM:n asetuksella (267/2010) aineiston arviointi annettiin THL:n tehtäväksi. Parhaillaan on arvioitavana neljä aineistoa.

6 Euroopan Unioni

Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen EFSA

Merkittiin tiedoksi raportti neuvoa-antavan ryhmän kokouksesta 22-23.9.2010.

Elintarvikeketju ja eläinten terveys –pysyvä komitea

Merkittiin tiedoksi kokousraportit seuraavista pysyvän komitean kokouksista:

- GMO 24.9.2010
- yleinen elintarvikelaki 11.10.2010.

Muut ajankohtaiset EU-asiat

Uuselintarvikeasetuksen uudistamisen yhteydessä erityisen vaikeaksi kysymykseksi on osoittautunut suhtautuminen kloonaukseen. Komissio antoi 19.10.2010 elintarviketuotantoon tarkoitettujen eläinten kloonaukseen koskevan tilannekatsauksen. Komissio esittää katsauksessa tehtyjen johtopäätösten pohjalta, että EU:ssa pidättäydyttäisiin väliaikaisesti tuotantoeläinten kloonauksesta sekä näistä saatavien elintarvikkeiden markkinoille saattamisesta. Pidättäytyminen koskisi myös EU:n ulkopuolelta tuotavia kloonieläimiä sekä näistä valmistettuja elintarvikkeita.

Liisa Rajakangas/MMM kertoi, että luettelo sallituista savuaromeista on tarkoitus hyväksyä tammikuussa 2011. Rajakangas kertoi myös, että lisäaineasetuksen (EY) N:o 1333/2008 liitteitä valmistellaan parhaillaan. Aikaisemmin eri säädöksissä olleet makeutus- ja väriaineet sekä muut lisäaineet esitetään yhdessä liitteessä. Sallitut lisäaineet ja niiden enimmäismäärät luetellaan elintarvikeryhmittäin. Liitteen muodostaminen on periaatteessa voimassa olevan lainsäädännön uudelleenorganisointia. Komission asetus uudesta liitteestä on tarkoitus tuoda pysyvään komiteaan äänestettäväksi heti alkuvuodesta 2011.

Lisäksi Rajakangas kertoi, että Suomen ja Ruotsin ns. dioksiinipoikkeusta ollaan muuttamassa. Muikun mäti ja alle 17 cm silakat ovat nykyisin määräysten mukaisia eivätkä enää tarvitse poikkeusta. Poikkeuksen piiriin jäisivät ilman aikarajaa yli 17 cm silakat ja lohi. Vuosittainen raportointivelvoite ehdotetaan poistettavaksi, mutta analyysitulokset pitäisi raportoida EFSA:lle. Ehdotus tulee äänestettäväksi pysyvään komiteaan alkuvuodesta 2011.

Anne Haikonen/MMM kertoi, että asetusehdotuksesta elintarvikkeita koskevien tietojen antamisesta kuluttajille (kuluttajainformaatioasetus) pyritään saavuttamaan neuvoston poliittinen yhteisymmärrys joulukuun TSTK-neuvostossa. Asetusehdotusta käsitellään vielä syksyn aikana attaseatyryhmässä.

Haikonen kertoi lisäksi, että EFSA julkaisi 18.10.2010 kolmannen eräin lausuntojaan ns. toiminnallisista terveysväitteistä. Lausunnot kattavat yhteensä 808 väitettä. Seppo Heiskanen/ETL totesi, että EFSA antoi ravintokuituun liittyville väitteille kielteisen lausunnon sillä perusteella, että kuituja ei oltu karakterisoitu riittävän tarkasti. Haikonen totesi, että komission työryhmässä on keskusteltu mahdollisuudesta täydentää probioottien puutteellisia karakterisointeja. Mahdollisesti keskustelu laajenee myös muiden aineiden karakterisoinnin täsmäntäminen.

8 Codex Alimentarius

Merkittiin tiedoksi seuraava kokous:

- Pakkausmerkintäkomitean (CCFL) *Facilitated Work Session on GM Labelling* (15-16.11.2010 Bryssel): Anne Haikonen/MMM.

9 Muut kansainväliset asiat

10 Muut asiat

11 Seuraava kokous

Neuvottelukunnan seuraava kokous pidetään **17.12.2010 klo 9.00**.

12 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11.00

Veli-Mikko Niemi
puheenjohtaja

Anne Haikonen
pääsihteeri